

Taakopdracht Commissie "Maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in semipublieke sectoren"

Aanleiding

Op het snijvlak van de publieke en private sector leveren talrijke organisaties een belangrijke maatschappelijke bijdrage aan zorg, onderwijs en volkshuisvesting. In internationaal perspectief is de kwaliteit van de semipublieke dienstverlening in Nederland hoog. Toch is er ook veel ruimte voor verbetering. Om de kwaliteit en doelmatigheid van en toegang tot semipublieke diensten beter te kunnen borgen, is allereerst een samenhangend beleid ten aanzien van ordening, sturing en toezicht van belang. Alleen het verscherpen van regels en toezicht is niet voldoende. Niet alles is immers te vatten in de letters van de wet. Daarnaast bleek bij een aantal recente incidenten, zoals bij Vestia en Amarantis, dat het morele besef van de betrokken actoren te wensen overliet. Dergelijke incidenten schaden het aanzien van de semipublieke dienstverlening. Voor het vertrouwen in het functioneren van semipublieke sectoren en de overheid in brede zin is het noodzakelijk aandacht te besteden aan het morele kompas. Er moet een helder signaal worden afgegeven dat het gedrag en de maatschappelijke verantwoording van bestuurders en toezichthouders in de semipublieke sector beter kan én moet.

Instellen commissie

Het kabinet stelt een commissie in die de kernwaarden van maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in de (semi)publieke sector schetst en toelicht in een gedragscode. De commissie dient deze beginselen op korte termijn (effectief eind van de zomer) uit te brengen. Daarnaast wordt de commissie gevraagd om het kabinet te adviseren hoe bereikt kan worden dat deze gedragscode gaat leven en welke rol de overheid hierbij zou moeten spelen. De nadruk van het werk van de commissie ligt op semipublieke organisaties in de zorg, het onderwijs en de volkshuisvesting, al kunnen de kernwaarden uiteraard ook voor andere organisaties in de (semi)publieke sector bruikbaar blijken.

Taakopdracht

De Commissie wordt gevraagd om:

- Gedragsregels (een *code of conduct*, normatief kader) op te stellen voor professioneel en ethisch verantwoord handelen van bestuurders en interne toezichthouders in de semipublieke sector (met een separate nadere uitleg / duiding). Een toelichting op de veranderende context waarin semipublieke organisaties zijn gaan opereren is daarbij behulpzaam.
Elementen die een plaats kunnen krijgen in de gedragsregels zijn, illustratief:
  - Het gewenste gedrag van bestuurders en toezichthouders in semipublieke sectoren. Hierbij valt te denken aan invulling geven aan waarden als integriteit, responsiviteit, soberheid, zelfreinigend vermogen, etc.;
  - Het afleggen van verantwoording aan belanghebbenden (leerlingen, patiënten, huurders, werknemers, etc.), immers, zonder verantwoording geen legitimiteit;
  - Ruimte voor het ontvangen en geven van commentaar en het voeren van een dialoog met overheid, bestuur en toezicht, klanten en belanghebbenden in brede zin;
  - Rapportage aan de samenleving over de realisatie van maatschappelijke doelen (transparantie);
  - Toepassing en naleving (en sancties) rondom de gedragsregels ('comply or explain').
- Daarnaast wordt gevraagd om aan te geven hoe de beginselen (weer) kunnen gaan leven en echt werking krijgen in de verschillende sectoren. Voorbeelden zijn het starten van een discussie of dialoog, of het aanbrengen van gerichte verbeteringen in de ordening en sturing van semipublieke organisaties.
- Tot slot wordt gevraagd om een kort advies te geven aan het kabinet over de (praktische) rollen die het politieke bestuur in zijn verantwoordelijkheid als wetgever, beleidsmaker, opdrachtgever en eindverantwoordelijke voor het borgen van publieke belangen moet en kan spelen.

Instellingsbesluit Commissie Maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in semipublieke sectoren

De Minister van Economische Zaken,
Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;

Besluit:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de minister: de Minister van Economische Zaken;
- b. commissie: de Commissie Maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in semipublieke sectoren.

Artikel 2

1. Er is een Commissie Maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in semipublieke sectoren.
2. De commissie heeft tot taak:
  - a. het opstellen van gedragsregels voor professioneel en ethisch verantwoord handelen van bestuurders en interne toezichthouders in de semipublieke sectoren;
  - b. het duiden en uitleggen van deze gedragsregels;
  - c. het adviseren over de vraag hoe de gedragsregels weer kunnen gaan leven en daadwerkelijk werking krijgen in de verschillende semipublieke sectoren;
  - d. het adviseren over de (praktische) rollen die de rijksoverheid in dat kader als wetgever, beleidsmaker, opdrachtgever en eindverantwoordelijke voor het borgen van publieke belangen moet en kan spelen.

Artikel 3

1. De commissie brengt voor 1 oktober 2013 haar schriftelijke eindrapport uit aan de minister.
2. De minister brengt het advies van de commissie over aan de ministerraad.

Artikel 4

1. De commissie bestaat uit een voorzitter en ten minste drie en ten hoogste vier andere leden.
2. De voorzitter en de andere leden worden door de minister benoemd. De voorzitter en de andere leden kunnen door de minister worden geschorst en ontslagen.
3. De leden brengen op persoonlijke titel hun kennis en ervaring in en treden niet op als vertegenwoordiger van een specifieke belangengroep.

Artikel 5

1. De commissie stelt haar eigen werkwijze schriftelijk vast.
2. De minister voorziet in het secretariaat van de commissie.
3. Het beheer van de bescheiden betreffende de werkzaamheden van de commissie geschiedt op overeenkomstige wijze als bij het Ministerie van Economische Zaken. De bescheiden worden na beëindiging van de werkzaamheden van de commissie bewaard in het archief van dat ministerie.
4. De commissie verstrekt desgevraagd aan de minister de voor de uitoefening van zijn taak benodigde inlichtingen. De minister kan inzage vorderen van zakelijke gegevens en bescheiden, voor zover dat voor de invulling van zijn taak redelijkerwijs nodig is.

Artikel 6

Ter gelegenheid van de instelling van de commissie worden tot en met 30

september 2013 tot lid van de commissie benoemd:

- a. mevrouw drs. F. Halsema, te Amsterdam, tevens voorzitter;
- b. de heer dr. mr. drs. M. Drenth, te Doorn;
- c. de heer drs. M.T.A. van Kalleveen MBA, te Amsterdam;
- d. de heer D. Terpstra, te Leerdam.

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en vervalt met ingang van 1 oktober 2013.

Artikel 8

Dit besluit wordt aangehaald als: Instellingsbesluit Commissie Maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in semipublieke sectoren.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst en in afschrift worden gezonden aan betrokkenen.

De Minister van Economische Zaken,

Toelichting

Met onderhavig besluit wordt de Commissie Maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in semipublieke sectoren ingesteld.

De dienstverlening van private instellingen in onder meer zorg, onderwijs en sociale huisvesting creëert belangrijke randvoorwaarden voor een goed functionerende maatschappij. De kwaliteit van semipublieke dienstverlening kan verbeterd worden. Om de kwaliteit en doelmatigheid van en toegang tot semipublieke diensten beter te kunnen borgen, is allereerst een samenhangend beleid ten aanzien van ordening, sturing en toezicht van belang. Alleen het verscherpen van regels en toezicht is niet voldoende. Incidenten in de semipublieke sector trekken een wissel op het vertrouwen in het functioneren van bestuurders en toezichthouders in die sectoren en schaden het aanzien van de semipublieke dienstverlening. Voor het vertrouwen in het functioneren van semipublieke sectoren en de overheid in brede zin is het noodzakelijk aandacht te besteden aan het morele kompas van bestuurders en toezichthouders in de semipublieke sectoren. Er moet een helder signaal worden afgegeven dat het gedrag en de maatschappelijke verantwoording van bestuurders en toezichthouders in de semipublieke sector beter kan én moet.

De Minister van Economische Zaken coördineert dit onderwerp en stelt daarom ten behoeve van advisering aan de minister een commissie in die de kernwaarden van maatschappelijk verantwoord bestuur en toezicht in de semipublieke sector schetst en toelicht in een gedragscode. De minister brengt het advies van de commissie over aan de ministerraad. De commissie dient het advies uiterlijk 1 oktober 2013 op te leveren. Daarnaast wordt de commissie gevraagd om de minister te adviseren hoe bereikt kan worden dat deze gedragsregels gaan leven en welke rol de rijksoverheid hierbij zou moeten spelen. De nadruk van het werk van de commissie ligt op semipublieke organisaties in de zorg, het onderwijs en de volkshuisvesting, al kunnen de kernwaarden uiteraard ook voor andere organisaties in de (semi)publieke sector bruikbaar blijken.

De Minister van Economische Zaken,